

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia Kościoła powszechnego - średniowiecze

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Teologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 12TEON.52K.10362.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Jan Grzeszczak	
Prowadzący zajęcia	Jan Grzeszczak	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 10, Egzamin; w tym zajęcia zdalne: - Wykład synchroniczny: 10 - Ćwiczenia: 6, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przekazanie wiedzy o głównych etapach rozwoju Kościoła katolickiego, od V do końca XV wieku
C2	usytuowanie najważniejszych wydarzeń z dziejów Kościoła w średniowieczu oraz umiejscowienie jego znaczących osób i instytucji na tle głównych wydarzeń historii powszechnej
C3	ukazanie wpływu chrześcijaństwa na rozwój kultury narodów europejskich
C4	wyodrębnienie przyczyn pojawiania się nurtów heterodoksyjnych, a także nowych wspólnot kościelnych
C5	pomoc w nabyciu umiejętności krytycznej oceny i interpretacji źródeł historycznych związanych z historią Kościoła
C6	rozwinięcie umiejętności pracy zespołowej nad źródłem historycznym, dotyczącym dziejów Kościoła z uwzględnieniem jego wymiaru faktograficznego i teologicznego

Wymagania wstępne

Potwierdzona ogólna wiedza i umiejętności z zakresu historii powszechnej oraz historii Polski na poziomie szkoły średniej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna okoliczności oraz dynamikę chrystianizacji Europy we wczesnym średniowieczu	TEO_K5_W01	Egzamin ustny
W2	opisuje wpływ chrześcijaństwa na rozwój narodów europejskich w wymiarze kulturalnym, społecznym i politycznym	TEO_K5_W18	Egzamin ustny
W3	zna dynamikę życia wewnątrzkościelnego w średniowieczu	TEO_K5_W16	Egzamin ustny
W4	zna założenia i postulaty głównych nurtów heterodoksyjnych	TEO_K5_W01, TEO_K5_W10	Egzamin ustny
W5	zna wewnętrzne podziały chrześcijaństwa oraz relacje chrześcijańskiej Europy ze światem zewnętrznym	TEO_K5_W07, TEO_K5_W08	Egzamin ustny
W6	zna źródła historyczne i literaturę przedmiotu	TEO_K5_W15	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
W7	zna związek między faktami historycznymi a rozwojem doktryny	TEO_K5_W01	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
W8	zna zasady krytycznej oceny źródła historycznego	TEO_K5_W15	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi ukazać okoliczności oraz dynamikę chrystianizacji Europy we wczesnym średniowieczu	TEO_K5_U16	Egzamin ustny
U2	potrafi włączyć się twórczo w dyskusję na temat wpływu chrześcijaństwa na rozwój narodów europejskich w wymiarze kulturalnym, społecznym i politycznym	TEO_K5_U16	Egzamin ustny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	potrafi zauważyć dynamikę życia wewnątrzkościelnego w średniowieczu	TEO_K5_U12	Egzamin ustny
U4	dostrzega założenia i charakterystyczne postulaty głównych nurtów heterodoksyjnych	TEO_K5_U01, TEO_K5_U08	Egzamin ustny
U5	potrafi dostrzec genezę wewnętrznych podziałów chrześcijaństwa oraz relacje chrześcijańskiej Europy ze światem zewnętrznym	TEO_K5_U08	Egzamin ustny
U6	potrafi w sposób krytyczny spojrzeć na źródła historyczne i literaturę przedmiotu	TEO_K5_U01, TEO_K5_U04, TEO_K5_U18, TEO_K5_U20	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
U7	dostrzega związek między faktami historycznymi a rozwojem doktryny	TEO_K5_U10, TEO_K5_U20	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
U8	potrafi w krytyczny sposób ocenić źródło historyczne	TEO_K5_U09	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów zaprezentować okoliczności oraz dynamikę chrystianizacji Europy we wczesnym średniowieczu	TEO_K5_K05	Egzamin ustny
K2	jest zdolny do merytorycznej oceny wpływu chrześcijaństwa na rozwój narodów europejskich w wymiarze kulturalnym, społecznym i politycznym	TEO_K5_K03, TEO_K5_K07	Egzamin ustny
K3	jest zdolny do krytycznego spojrzenia na dynamikę życia wewnątrzkościelnego w średniowieczu	TEO_K5_K01	Egzamin ustny
K4	jest gotów zaprezentować założenia i charakterystyczne postulaty głównych nurtów heterodoksyjnych	TEO_K5_K04	Egzamin ustny
K5	jest gotów w sposób kompetentny zaprezentować genezę wewnętrznych podziałów chrześcijaństwa oraz relacje chrześcijańskiej Europy ze światem zewnętrznym	TEO_K5_K04	Egzamin ustny
K6	jest gotów do merytorycznej dyskusji w oparciu o źródła historyczne i literaturę przedmiotu	TEO_K5_K01, TEO_K5_K03	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
K7	jest zdolny do dostrzeżenia związku między faktami historycznymi a rozwojem doktryny	TEO_K5_K04	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny
K8	jest gotów włączyć się w merytoryczną debatę w oparciu o źródła historyczne	TEO_K5_K03, TEO_K5_K06	Egzamin ustny, Egzamin praktyczny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Chryścianizacja Europy po okresie wędrówki ludów	W1, W2, W7, U1, U2, U7, K1, K2, K7	Wykład, Wykład synchroniczny
2.	Średniowieczna Christianitas i jej władze uniwersalne	W2, W3, W6, W8, U2, U3, U6, U8, K2, K3, K6, K8	Wykład, Ćwiczenia, Wykład synchroniczny

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Pomiędzy Wschodem i Zachodem - chrystianizacja Słowian	W2, W5, U2, U5, K2, K5	Wykład, Wykład synchroniczny
4.	Geneza Wielkiej Schizmy Wschodniej	W5, W7, U5, U7, K5, K7	Wykład, Wykład synchroniczny
5.	Reforma gregoriańska	W3, W6, W7, W8, U3, U6, U7, U8, K3, K6, K7, K8	Wykład, Ćwiczenia, Wykład synchroniczny
6.	Średniowieczne życie zakonne	W1, W3, W8, U1, U3, U8, K1, K3, K8	Wykład, Ćwiczenia, Wykład synchroniczny
7.	Kościół wobec ruchów heterodoksyjnych	W4, W7, U4, U7, K4, K7	Wykład, Wykład synchroniczny
8.	Średniowieczny ruch krucjatowy	W3, W5, U3, U5, K3, K5	Wykład, Wykład synchroniczny
9.	Kryzys Christianitas w XIV i XV wieku	W2, W4, W5, W7, U2, U4, U5, U7, K2, K4, K5, K7	Wykład, Wykład synchroniczny
10.	Kościół w średniowiecznej Polsce (X-XV wiek)	W1, W2, W3, W6, U1, U2, U3, U6, K1, K2, K3, K6	Wykład, Ćwiczenia, Wykład synchroniczny

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Ćwiczenia	Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin z treści wskazanego dokumentu soborowego; opanowanie w stopniu przynajmniej dostatecznym treści kształcenia.
Ćwiczenia	Przygotowanie prezentacji zadań i ich realizacja w stopniu przynajmniej dostatecznym.

Literatura

Obowiązkowa

1. Dokumenty Soborów Powszechnych, t. 2-3, red. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2007.

Dodatkowa

1. Historia chrześcijaństwa. Religia, kultura, polityka, red. J.-M. Mayer, Ch. i L. Pietri, A. Vauchez, M. Venard, t. 4-5, Warszawa 1999-2001.
2. M.D. Knowles, D. Obolensky, Historia Kościoła, t. 2 (600-1500), tłum. R. Turzyński, Warszawa 1988.
3. B. Kumor, Historia Kościoła, t. 2-5, Lublin 2001.
4. M. Banaszak, Historia Kościoła katolickiego, t. 2, Warszawa 1987.
5. K. Schatz, Sobory powszechne. Punkty zwrotne w historii Kościoła, tłum. J. Zakrzewski, Kraków 2002.
6. A. Nowak, Dzieje Polski, t. 1-3, Kraków 2014-2017.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	10
Ćwiczenia	6
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie demonstracji	10
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 76
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
TEO_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny poziomu własnej dojrzałości osobowej, zdobywanej wiedzy i kształtowanych umiejętności
TEO_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwiązywania problemów badawczych uczestnicząc w pracy zespołu, korzystając z opinii ekspertów
TEO_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznawania znaczenia wiedzy teologicznej w określaniu sposobów rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych, identyfikowaniu i rozstrzyganiu dylematów doktrynalnych i etyczno-moralnych zarówno indywidualnych jak i wspólnotowych
TEO_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwijania dorobku zawodu mając świadomość złożoności rzeczywistości oraz potrzeby interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów
TEO_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do identyfikowania i rozstrzygania dylematów etyczno-moralnych, zwłaszcza związanych z etosem zawodowym oraz przestrzegania i rozwijania tych zasad, a także do podejmowania działań na rzecz ich przestrzegania
TEO_K5_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podjęcia własnej, indywidualnej odpowiedzialności za kształt życia społecznego, kultury oraz dziedzictwa chrześcijańskiego
TEO_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej
TEO_K5_U04	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować podstawowe źródła teologiczne, także teksty obcojęzyczne
TEO_K5_U08	Absolwent/ka potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych poglądów teologicznych i światopoglądowych, wytworów kultury w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno - kulturowym
TEO_K5_U09	Absolwent/ka potrafi argumentować i kompetentnie prowadzić dyskusję światopoglądową dotyczącą zagadnień teologicznych i życia Kościoła, z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, poprawnie formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania
TEO_K5_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie prowadzić dialog światopoglądowy, ekumeniczny i międzyreligijny
TEO_K5_U12	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między zjawiskami społecznymi
TEO_K5_U16	Absolwent/ka potrafi skutecznie i kompetentnie porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami z zakresu teologii oraz filozofii, historii Kościoła i prawa kanonicznego oraz niespecjalistami, w języku polskim i w wybranym języku obcym, a także popularyzować wiedzę o teologii oraz wytworach kultury chrześcijańskiej i jej instytucjach
TEO_K5_U18	Absolwent/ka potrafi przygotować i zaprezentować wystąpienia ustne, w języku polskim i z wykorzystaniem wybranego języka nowożytnego (na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) oraz posługiwać się specjalistyczną terminologią w języku nowożytnym
TEO_K5_U20	Absolwent/ka potrafi podejmować i wypełniać ogólne i specjalistyczne zadania duszpasterskie Kościoła katolickiego
TEO_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną teologii, w szczególności w zakresie nauk biblijnych i teologii systematycznej, historii Kościoła, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej
TEO_K5_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu szczegółowe zagadnienia z innych dyscyplin teologicznych
TEO_K5_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu główne zasady działalności ewangelizacyjnej, pastoralnej i charytatywnej Kościoła katolickiego dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego
TEO_K5_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu proces i uwarunkowania rozwoju religijno-duchowego oraz jego zagrożenia

Kod	Treść
TEO_K5_W15	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady interpretacji tekstu teologicznego
TEO_K5_W16	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu kompleksową naturę języka oraz kwestie historycznej zmienności jego znaczeń i ich konsekwencje dla teologii oraz elementarne procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich prawidłowości i zakłócenia
TEO_K5_W18	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu relacje między strukturami i instytucjami społecznymi oraz procesy zmian zachodzących w kręgu kultur będących pod wpływem chrześcijaństwa, zwłaszcza w odniesieniu do roli chrześcijaństwa w kształtowaniu kultury Europy